

OFERTA WDROŻENIOWA

Stratyfikacja nasion derenia jadalnego

(*Cornus mas L.*)

Słowa kluczowe: dereń jadalny, nasiona, stratyfikacja

Opis wdrożenia:

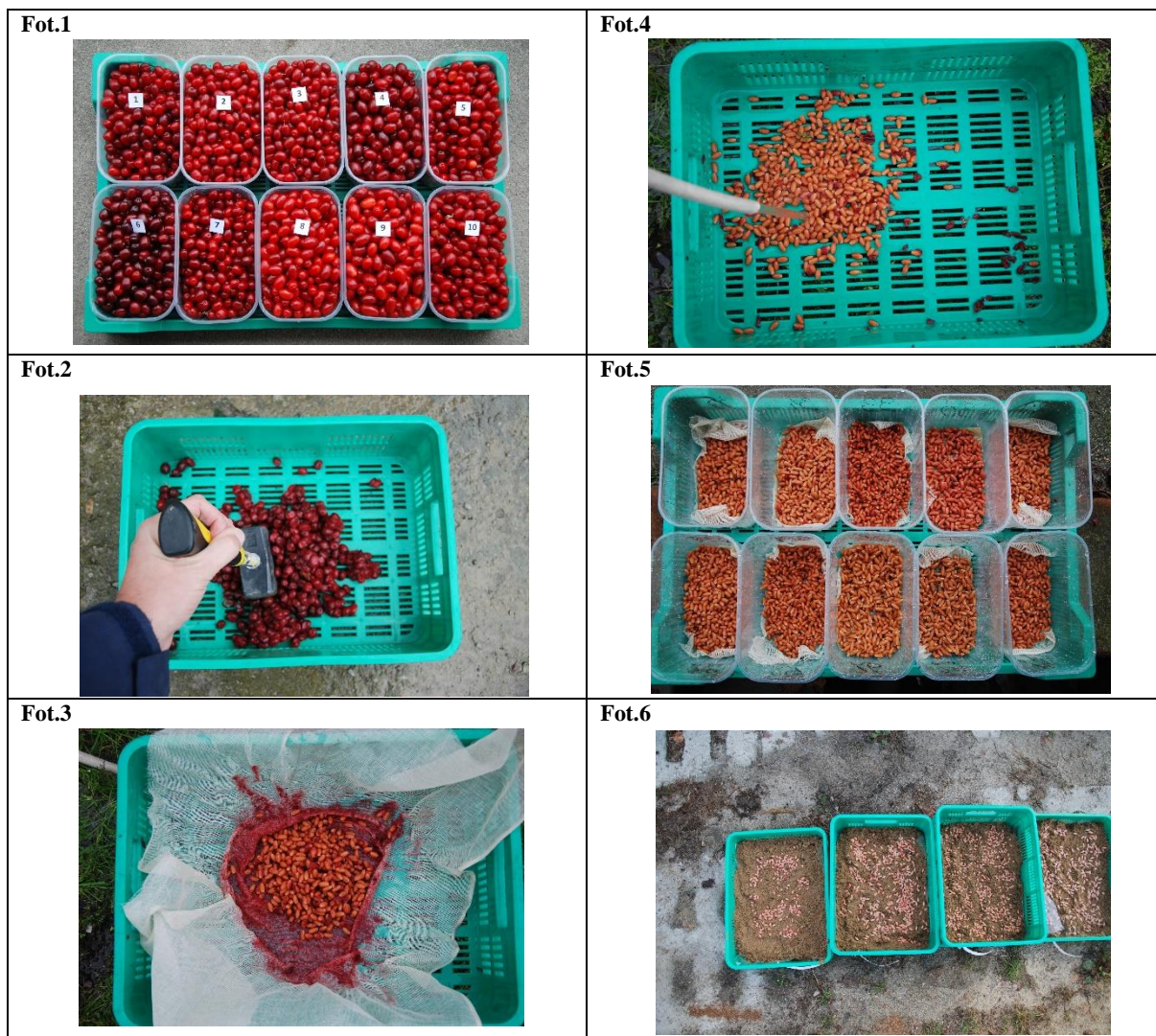
Dereń jadalny (*Cornus mas L.*) jest rośliną, która w ostatnich latach wzbudza coraz większe zainteresowanie. Z powodu prozdrowotnych właściwości owoców, które zawierają witaminy (duża zawartość witaminy C), antyoksydanty, biostymulatory, są one chętnie wykorzystywane na różne przetwory. Roślina ta może również pełnić funkcję ozdobną.

Do tej pory nie udało się wyselekcjonować żadnych podkładek dla derenia jadalnego. Do produkcji drzewek uszlachetnionych powszechnie wykorzystuje się podkładki z nasion zbieranych z niewyselekcjonowanych form derenia jadalnego. W praktyce jest to jedna z najlepszych metod dla uzyskania siewek do okulizacji lub szczepienia odmianą szlachetną. Aby przyspieszyć kiełkowanie i wschody siewek z nasion można wykonać stratyfikację. Należy jednak pamiętać o odpowiednim przygotowaniu nasion i ich przechowywaniu.

Warunki pozyskiwania, czyszczenia i przechowywania nasion powinny być ściśle określone. Najmniejszy błąd na tym etapie skutkować może ich nieodwracalnym zniszczeniem. Po zbiorze (IX-X) owoce powinny być wymyte wodą a nasiona oczyszczone z resztek miąższu. Następnie podane dwumiesięcznej stratyfikacji w wilgotnym piasku lub mieszaninie piasku z torfem w zmiennej temperaturze. Przyjmuje

się, że w cyklu dobowym powinna ona wynosić 21-30°C. Następnie nasiona przenosi się do chłodnego pomieszczenia, z temperaturą około 4°C. gdzie przebywają przez 4-6 miesięcy (stratyfikacja). Należy cały czas pamiętać o odpowiedniej wilgotności, tak aby nie przesuszyć nasion.

Wysiew nasion następuje w kwietniu-maju na głębokość 2-3cm, żeby liścienie bez problemu wydostały się na powierzchnię. Z tego względu na glebach ciężkich nasiona powinno się przykryć warstwą piasku. Przy prawidłowej pielęgnacji (nawożeniu i odchwaszczaniu) oraz nawadnianiu w ciągu jednego roku siewki mogą osiągnąć wysokość 35-40 cm i grubość ok. 4-5 mm. W bardzo dobrych warunkach glebowych i przy nawadnianiu parametry jakościowe można jeszcze polepszyć. Jesienny siew powinien być nieco głębszy o 0,5-1cm, żeby uniknąć wysychania lub przemarzania nasion, zwłaszcza w bezśnieżne zimy. Z przeprowadzonych badań wynika, że nasiona po stratyfikacji wysiane do gleby, kiełkują dopiero wiosną następnego roku. W porównaniu z nasionami, które nie przeszły tej stratyfikacji, jest to okres bardzo krótki, ponieważ nasiona wysiane bez tego procesu, mogą wykiełkować nawet po kilku lat po wysiewie.

Przykładowe zdjęcia:

Fot. 1-6. Przygotowanie nasion do stratyfikacji

Innowacyjność wdrożeniowa –efekty gospodarcze i społeczne

Stratyfikacja nasion derenia jadalnego, umożliwia uzyskać w szybszy sposób dużą liczbę podkładek przeznaczonych do produkcji drzewek odmian szlachetnych derenia na drodze szczepienia lub okulizacji. Pozwala to skrócić okres produkcji drzewek tego gatunku przeznaczonych do zakładania plantacji towarowych.

Podmioty, do których skierowana jest oferta wdrożeniowa

Szkółkarze, producenci owoców derenia, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, ogrodnicy – amatorzy, zainteresowani produkcją drzewek derenia na własne potrzeby

Twórcy oferty wdrożeniowej:

Zakład Odmianoznawstwa, Szkółkarstwa i Zasobów Genowych

Autor:

dr inż. Paweł Bielicki

Tel. 46 8345328; E-mail: pawel.bielicki@inhort.pl

Współautorzy:

mgr Marcin Pąsko

dr Dorota Kruczyńska